Voorstel aan college en raad

Nummer:	02430000100120
Datum:	19 april 2022
Opsteller:	L. Groen
Portefeuillehouder:	Burgemeester Van Schaik
Onderwerp:	voorlopige jaarstukken 2021, de concept programmabegroting 2023-2026 van de VNOG en de concept begrotingswijziging demarcatie

Het college van B&W besluit:
1. Kennis te nemen van de voorlopige jaarstukken 2021; de concept programmabegroting en concept begrotingswijziging demarcatie van de VNOG;
2. De raad voor te stellen kennis te nemen van de voorlopige jaarstukken 2021;
3. De raad voor te stellen geen zienswijze in te dienen op de concept programmabegroting 2023-2026
4. De raad voor te stellen geen zienswijze in te dienen op de concept begrotingswijziging demarcatie

Inleiding

Aanleiding

De VNOG heeft de voorlopige jaarstukken 2021, de concept programmabegroting 2023-2026 en de concept begrotingswijziging op de begroting 2023 voor de demarcatie (werkwijze en kostenverdeling rond kazerne) naar de deelnemende gemeenten gestuurd. Het eerste stuk stuurt de VNOG ter kennisname toe. De gemeenteraad kan indien gewenst een zienswijze geven op de concept programmabegroting 2023-2026 van de VNOG en op de concept begrotingswijziging op de begroting 2023 betreffende de demarcatie. Dit laatste onderdeel is uniek. Dit heeft te maken met de herziene taakverdeling tussen de VNOG en gemeenten op het gebied van beheer en onderhoud van de kazernes. Het doel hierachter is een goede en duidelijk afgesproken balans tussen enerzijds de werkgeversverantwoordelijkheid van de VNOG (wiens personeel immers werkt in de kazernes) en anderzijds de eigenaarsverantwoordelijkheid van de gemeente en de behoefte aan grip op de kosten die daarbij komen kijken.

Kader

Wet gemeenschappelijke regeling, Wet Veiligheidsregio's

Beoogd effect

Kennisnemen van de voorlopige jaarstukken 2021en indien gewenst het door de raad laten formuleren van een zienswijze op de programmabegroting 2023-2026 en de concept begrotingswijziging demarcatie.

Argumenten

1+2 Kennis te nemen van de voorlopige jaarstukken 2023-2026

Conform de Wet gemeenschappelijke regelingen heeft het dagelijks bestuur de plicht om de raden van de deelnemende gemeenten voor 15 april de voorlopige jaarstukken ter kennisname aan te bieden. Naar aanleiding van bijvoorbeeld de accountantscontrole kunnen nog wijzigingen in de jaarstukken worden aangebracht. Het voorlopige resultaat bedraagt afgerond € 5,3 miljoen positief. De verklaring hiervan is duidelijk weergegeven. Er volgt nog besluitvorming over de bestemming van het resultaat. Daarom is nu nog niet aan te geven wat de gevolgen zullen zijn voor Harderwijk. In Harderwijk kunnen we dus ook nog geen bedragen opnemen in de Harderwijker jaarrekening 2021 voor het onderdeel VNOG.

Het AB van de VNOG stelt de definitieve jaarstukken op 23 juni a.s. vast.

3. Geen zienswijze in te dienen op de concept programmabegroting 2023-2026

In de programmabegroting zijn de inhoudelijke en financieel-technische uitgangspunten uit de op 9 december 2021 door het algemeen bestuur vastgestelde Kadernota 2023-2026 verwerkt.
De VNOG is zich bewust van de financiële uitdagingen waar gemeenten voor staan. Bij het opstellen van de Kadernota, en daarmee ook deze begroting, is daarmee rekening gehouden door geen nieuw beleid op te nemen.

Al met al is er een "dubbel" beeld. Enerzijds een incidenteel positief resultaat 2021, veroorzaakt door de uitzonderlijke situatie die covid-19 met zich meebracht; anderzijds de stijgende kapitaallasten en stijgende energie- en andere prijzen die op termijn kunnen leiden tot het structureel oplopen van de gemeentelijke bijdragen.

4. Geen zienswijze in te dienen op de concept begrotingswijziging demarcatie

Op 9 december 2021 heeft het algemeen bestuur van de VNOG de Regeling demarcatie vastgesteld. In deze Regeling is de verdeling van de taken en verantwoordelijkheden tussen gemeenten en de VNOG op het gebied van de kazernes en de faciliteiten in de kazernes vastgelegd. De nieuwe taakverdeling is beoogd om per 2023 in te gaan. Dit is dus een nieuwe inrichting van de samenwerking op dit terrein tussen gemeenten en VNOG. Dit heeft ook een financieel gevolg. Dit betreft het opnemen in de begroting van de VNOG van de facilitaire kosten, alsmede het herzien van de berekeningswijze van de vergoeding van de VNOG aan die gemeenten, waar regionale functies een plaats hebben in de kazernes (kantoren, werkplaatsen voor voertuigonderhoud en ademlucht).

Gelet op dat dit een nieuwe werkwijze is en om het proces van demarcatie zo transparant mogelijk in beeld te brengen, legt de VNOG nu voor dit onderwerp een separate begrotingswijziging voor, zie bijgevoegd. Dit onderwerp is dus nog niet verwerkt in de concept begroting 2023 van de VNOG. Door het separaat voor te leggen kan het onderwerp nu goed op zichzelf beschouwd worden bekeken. Aangezien de gemeentelijke bijdrage wijzigt, moet deze begrotingswijziging, conform de gemeenschappelijke regeling van de VNOG, ter zienswijze aan de raden worden voorgelegd.

Financiën

Jaarstukken 2021

De begroting 2021 kon niet volledig worden uitgevoerd. De pandemie is hier in hoge mate de oorzaak van. Dit leidde tot (per saldo) lagere uitgaven en indirect tot verdringing van het reguliere werk en vertragingen bij de partners en leveranciers van de VNOG, dat ook weer effect had op het werk van de VNOG. Op de Toekomstvisie is in 2021 vooruitgang geboekt, maar er zijn vanwege corona ook vertragingen ontstaan, die naar verwachting nog wel vóór de einddatum van 2026 kunnen worden ingelopen. Er wordt een eenmalig positief jaarresultaat 2021 verwacht van € 5.266.0361 , zoals gezegd voornamelijk als gevolg van covid-19. Op 2 juni a.s. zullen de definitieve jaarstukken worden behandeld door het DB. Het AB behandelt de definitieve jaarstukken, inclusief accountantsverklaring, op 23 juni a.s. Het AB stelt dan de stukken vast. Het AB neemt dan ook een besluit over de bestemming van het resultaat.
Op dit moment is dan ook nog niet aan te geven wat het aandeel is van Harderwijk in het voordelig resultaat.

Begroting

De bijdrage voor Harderwijk wordt ten opzichte van de begroting 2022 verhoogd met afgerond € 62.000,-
Dit is conform de afspraken zoals weergegeven in de in december 2021 vastgestelde kadernota van de VNOG voor de jaren 2023-2026.
Verklaring van het verschil is als volgt.

	Totaal VNOG			Deel Harderwijk
Loon/prijscompensatie	970.000,00		5,13%	49.761,00
Uitbreiding formatie vastgoed structureel	75.000,00		5,13%	3.847,50
Autonome ontw. (informatiebeveiliging)	169.000,00		5,13%	8.669,70
	1.214.000,00			62.278,20

Dit hogere bedrag zal meegenomen worden bij de voorbereiding van de begroting 2023-2026 van Harderwijk.

Overigens willen we wel een kanttekening plaatsen bij het feit dat in de jaren 2024 tot en met 2026 de reserves worden ingezet (zie pagina 31 van de conceptbegroting). In 2026 wordt € 4,4 miljoen onttrokken. Hierover is ook al meerdere malen over geïnformeerd door de VNOG dat na 2026 de gemeentelijke bijdrage waarschijnlijk dan ook verhoogd zal moeten worden omdat de reserve dan geen mogelijkheden meer biedt.

Begrotingswijziging demarcatie

Volgens de begrotingswijziging behorende bij de Regeling Demarcatie moet Harderwijk een bijdrage leveren aan de VNOG van afgerond € 170.000,-. Dit is het Harderwijkse aandeel van de totale begrotingswijziging die als volgt tot stand is gekomen:

De omvang van de kosten van de aan de VNOG over te dragen taken is bepaald op grond van informatie van alle 22 gemeenten. De kosten die de gemeenten momenteel voor deze taken maken, zijn geïnventariseerd. Dit is uitgevraagd bij de gebouwbeheerders en de gemeentelijke financieel ambtenaren. Uit deze inventarisatie bleken verschillen tussen de gemeenten: in de gehanteerde werkwijze rond vastgoed, in de begrotingstechnische en administratieve vastlegging, en uiteraard in de bouwkundige staat en in het onderhoudsniveau. Daarom is vervolgens een extern bureau op het gebied van facility management ingeschakeld. Dit bureau heeft per kazerne parameters geïdentificeerd. Vervolgens heeft het bureau op grond van de parameters, landelijke kengetallen en normeringen bedragen bepaald en vergeleken met de van de gemeenten verkregen informatie, om te komen tot een zo goed mogelijke inschatting van de kosten. De totale begrotingswijziging bedraagt € 2.458.200.

Het nu begrote bedrag komt grosso modo overeen met de aan het begin van het traject gemaakte inschatting van € 2,3 miljoen. Daarin zijn, zoals in de Regeling verwoord, nog niet inbegrepen de investeringen voor het toegangsbeheer & inbraakbeveiliging, inrichting en meubilair. Voor deze onderwerpen is nu duidelijk dat de VNOG deze investeringen te zijner tijd zal doen. De kapitaallasten zullen geleidelijk toenemen al naar gelang de jaren waarin een krediet wordt aangevraagd voor investeringen m.b.t. facilitaire zaken. Conform beleid zullen deze kapitaallasten verrekend worden met de egalisatiereserve. Zoals afgesproken in de vergadering van het algemeen bestuur van 9 december 2021 worden dergelijke investeringen niet (eerder) gedaan als dat (nog) niet noodzakelijk is.
Via de op 9 december 2021 door het algemeen bestuur vastgestelde Kadernota 2023-2026 zijn middelen voor de personele begeleiding van de VNOG voor huisvestingstaken toegekend (structureel 1 fte, € 75.000). Deze personele uitbreiding is bestemd om vanuit de gebruikersrol het benodigde overleg en afstemming met de gemeenten als eigenaar in te kunnen vullen. In de eerste jaren zal dit overleg intensief zijn, gelet op de te maken inhaalslag om binnen enkele jaren alle kazernes aan de Arbo-eisen te laten voldoen, terwijl ook de ontwikkeling van de 1-postgedachte/centraal kantoor/tijdelijke verhuizing in die periode speelt, alsook de overdracht van een aantal facilitaire taken. Daarom is een tijdelijke 1 fte voor 3 jaar (2022-2024) opgenomen. Deze middelen zitten dus in de concept programmabegroting 2023-2026 (zie bijgevoegd boekwerk) en maken geen deel uit van de begrotingswijziging.

Dit onderwerp is besproken met de kleine voorbereidingsgroep van gemeentelijke gebouwbeheerders en financieel ambtenaren die vorig jaar betrokken was bij de Regeling Demarcatie en met alle gemeentelijke financiële ambtenaren. De ‘demarcatie’ is per gemeente doorgesproken met de vastgoedmedewerkers. Vanuit het perspectief van de gemeente Harderwijk willen we wel een kanttekening plaatsen bij de begrotingswijziging demarcatie:

Kanttekening i.v.m. overdracht eigendom kazerne:
Op dit moment kunnen wij de raad geen compleet beeld voorleggen. Harderwijk zit in een andere positie dan de andere gemeenten van de VNOG waar de demarcatie regeling en dus begroting betrekking op heeft. Eind 2022 wordt de brandweerkazerne Harderwijk weer door de VNOG in eigendom overgedragen aan Harderwijk. Bij de bouw destijds van de kazerne Harderwijk is het eigendom om fiscale redenen in eigendom overgegaan naar de VNOG. Hierbij is toen aangegeven dat na een periode van 10 jaar (heeft ook een fiscaal technische reden) de kazerne mogelijk weer terug geleverd zou worden aan Harderwijk. Dit laatste is eind van dit jaar het geval.

Omdat het eigendom de laatste jaren bij de VNOG zat droeg Harderwijk een bijdrage af voor de kapitaallasten, onderhoud, energie en facilitaire lasten. Afgerond gaat het om een bedrag van ruim € 500.000. Nu het eigendom weer terug komt bij de gemeente kunnen we deze bijdrage inzetten om de lasten te dekken die weer in de begroting van Harderwijk zullen komen. Tevens kunnen we het deel van de facilitaire bijdrage nu inzetten als dekking voor de lasten van €170.000 die uit de begroting voor de demarcatie komen. Het project rondom de overdracht van de brandweerkazerne is nog niet afgerond en daarmee zijn er nog enkele financiële onduidelijkheden. Echter heeft de VNOG aan ons bevestigd dat de €170.000 euro die nu voor wordt gelegd, eerder in de bijdrage van €502.000 zaten, dit betekent dat het restant van € 332.000 de overige kosten zou moeten dekken die Harderwijk voor haar rekening krijgt als de kazerne weer in eigendom komt. Er ligt hierbij ook nog een open vraag over de voorziening voor groot onderhoud van de kazerne die op dit moment bij de VNOG zit. Omdat dit beeld nog niet compleet duidelijk is, maar in principe geen onderdeel uitmaakt van de begrotingswijziging voor demarcatie (dit zijn voornamelijk de facilitaire kosten), plaatsen we deze kanttekening maar wordt er niet geadviseerd een zienswijze in te dienen. Bij het project rondom de overdracht van de kazerne zet de gemeente Harderwijk in op het oplossen van deze vraagstukken en het budgettair neutraal in eigendom nemen van de kazerne.

Communicatie
Het besluit wordt op de gebruikelijke wijze bekendgemaakt en het besluit wordt aan de VNOG meegedeeld.

Bijlagen
1. Aanbiedingsbrief VNOG;
2. Voorlopige jaarstukken 2021;
3. Concept-begroting VNOG 2023-2026;
4. Begrotingswijziging ivm demarcatie.